

De Belgische BIOFARMACEUTISCHE sector

Een verhaal van
duurzame groei en impact

Farmacijfers

2023

pharma.be
ALGEMENE VERENIGING VAN DE GENEESMIDDELENINDUSTRIE

De biofarmaceutische industrie bewees in de voorbije Covid periode haar kracht en flexibiliteit. Ook in het licht van het na-Covid effect bevestigt de sector opnieuw zijn positie als sterkhouder van de Belgische economie. We constateren dat zowel de toegevoegde waarde, werkgelegenheid als investeringen het jongste jaar verder stijgen, meer dan de verwerkende nijverheid als geheel. Op het gebied van uitvoer neemt de sector bijna 15 % van de totale Belgische export voor zijn rekening. Dat is een vertienvoudiging over de afgelopen 25 jaar! Deze prestaties zijn uitstekend, zeker wanneer we ze vergelijken met andere belangrijke sectoren.

De basis van het succesrecept ligt in ons unieke ecosysteem maar zeker ook in de aanhoudende inspanningen om te innoveren. Met meer dan één octrooiaanvraag per dag, is de biofarmaceutische sector de absolute koploper in ons land. Onze bedrijven blijven dus investeren in de oplossingen van de toekomst. Maar de huidige resultaten zijn geen garantie voor die toekomst. Andere landen benijden de Belgische positie en nemen maatregelen om innovatie en productie naar hen te verplaatsen. De biofarmaceutische industrie wordt meer en meer als een strategische sector beschouwd, en terecht.

Ook op mondiaal niveau zijn andere landen al geruime tijd zeer actief. Het is daarom essentieel om de aantrekkelijkheid van België én Europa voor toekomstige investeringen te versterken. Als de Europese positie verzwakt, dan verliest België des te meer gezien onze topositie.

Het is cruciaal dat de volgende federale en regionale overheden structureel aandacht hebben voor de impact van beleidsmaatregelen op de concurrentiepositie en slagkracht van de Belgische biofarmaceutische industrie. Enkel op die manier zal de sector ook in de toekomst zijn rol kunnen waarmaken als drijvende kracht van onze welvaart en welzijn. We pleiten er dan ook voor dat de volgende federale en regionale regeringen de regelmatige dialoog en afstemming met de biofarmaceutische industrie opneemt als een beleidsprioriteit.

Voor een welvarend en gezond België.

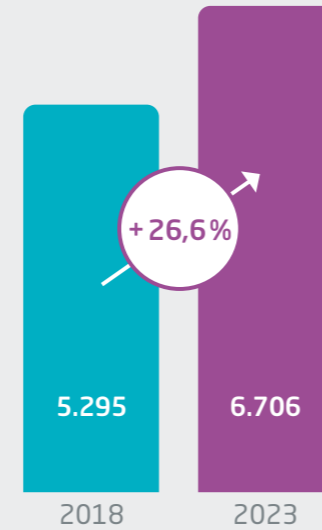
Caroline Ven
CEO pharma.be

Toename in 5 jaar

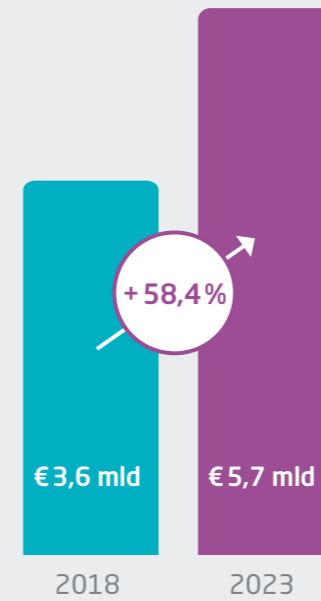
44.958
directe jobs¹

Toename in 5 jaar

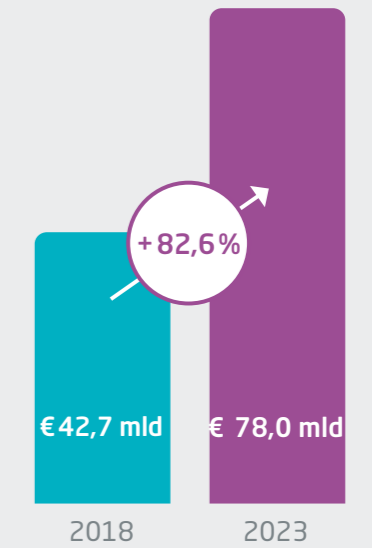
6.706
onderzoekers²

Toename in 5 jaar

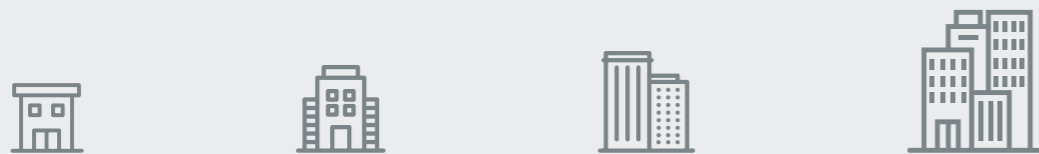

€ 5,7 mld
investerings in O&O⁴

Toename in 5 jaar

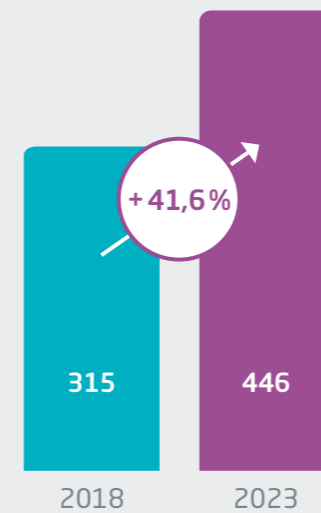
€ 78,0 mld
uitvoer⁶

9 op de 10 biofarmaceutische bedrijven hebben minder dan 250 werknemers in België

Zij zorgen voor **een vierde** van de werkgelegenheid in de sector³

446
octrooiaanvragen in de farma- en biotechsector⁵

€ 13,4 mld
toegevoegde waarde gegenereerd door de biofarmaceutische sector⁷

* De cijfers over de toegevoegde waarde zijn nog niet beschikbaar voor 2023

Wist je dat?

ER ZIJN ZOWAT EVENVEEL VROUWEN ALS MANNEN IN MANAGEMENTFUNCTIES.

De biofarmaceutische sector doet al jaren inspanningen voor meer genderdiversiteit. Deze inspanningen zijn het duidelijkst zichtbaar in de topposities. Het aandeel vrouwen in managementfuncties bedroeg in 2018 al 46 % en steeg in 2022 tot 49 %.

Een sector voor iedereen

De Belgische biofarmaceutische sector is actief in de volledige waardeketen, van onderzoek en ontwikkeling over productie en logistiek tot marketing en distributie. Deze diversiteit komt ook terug in de jobprofielen.

Door de complexiteit van de sector, heeft de meerderheid van de werknemers een diploma hoger onderwijs. Dit wijkt af van het beeld in de totale Belgische industrie. Tegelijk zijn er heel wat jobs voor mensen met een diploma lager of secundair onderwijs. In totaal gaat het om meer dan een kwart van alle werknemers⁸.

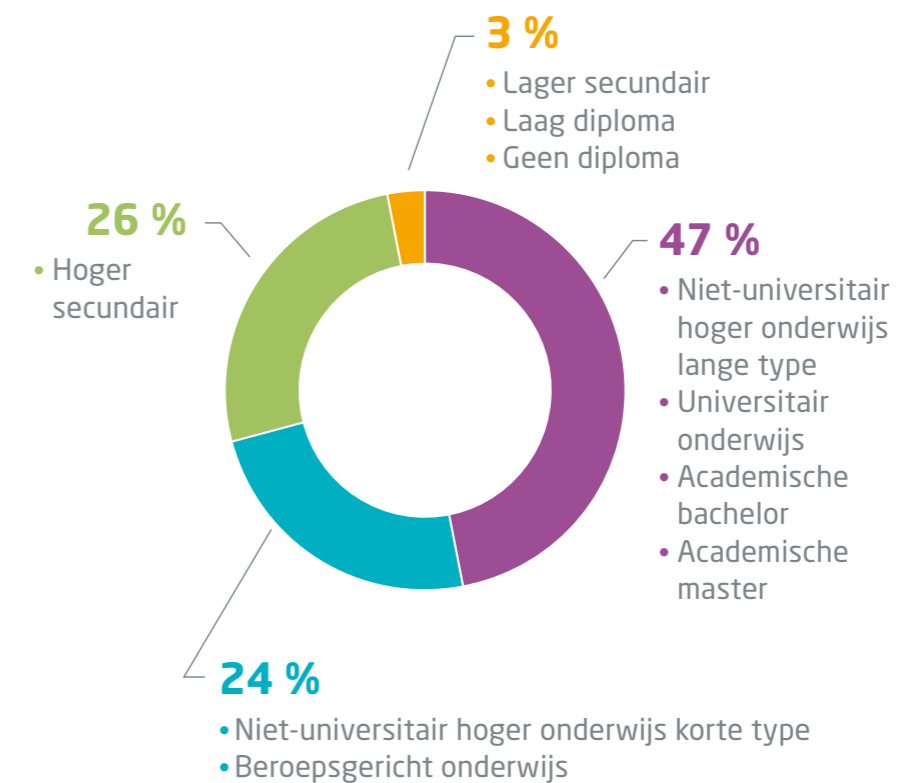
De sector is ook divers op andere gebieden, zoals de gelijke tewerkstellingsgraad van mannen en vrouwen⁹ tot op managementniveau.

Wist je dat?

IN VIJF JAAR TIJD IS EEN VIERDE MEER ONDERZOEKERS AAN DE SLAG IN DE SECTOR.

In de sector zijn heel wat onderzoekers aan de slag. Zij zetten zich dagelijks in om bijvoorbeeld nieuwe behandelingen te ontwikkelen. In 2023 waren 6.706 onderzoekers aan het werk in de biofarmaceutische sector in België. Dat is een stijging van zowat 26,6 % in vijf jaar tijd. Dit groeicijfer laat meteen ook het sterk innovatieve karakter van de sector zien.

Verdeling van de profielen in de biofarmaceutische sector in 2023

44.958 werknemers in de Belgische biofarmaceutische sector in 2023

Goed voor meer dan 9 % van de werkgelegenheid in de verwerkende industrie

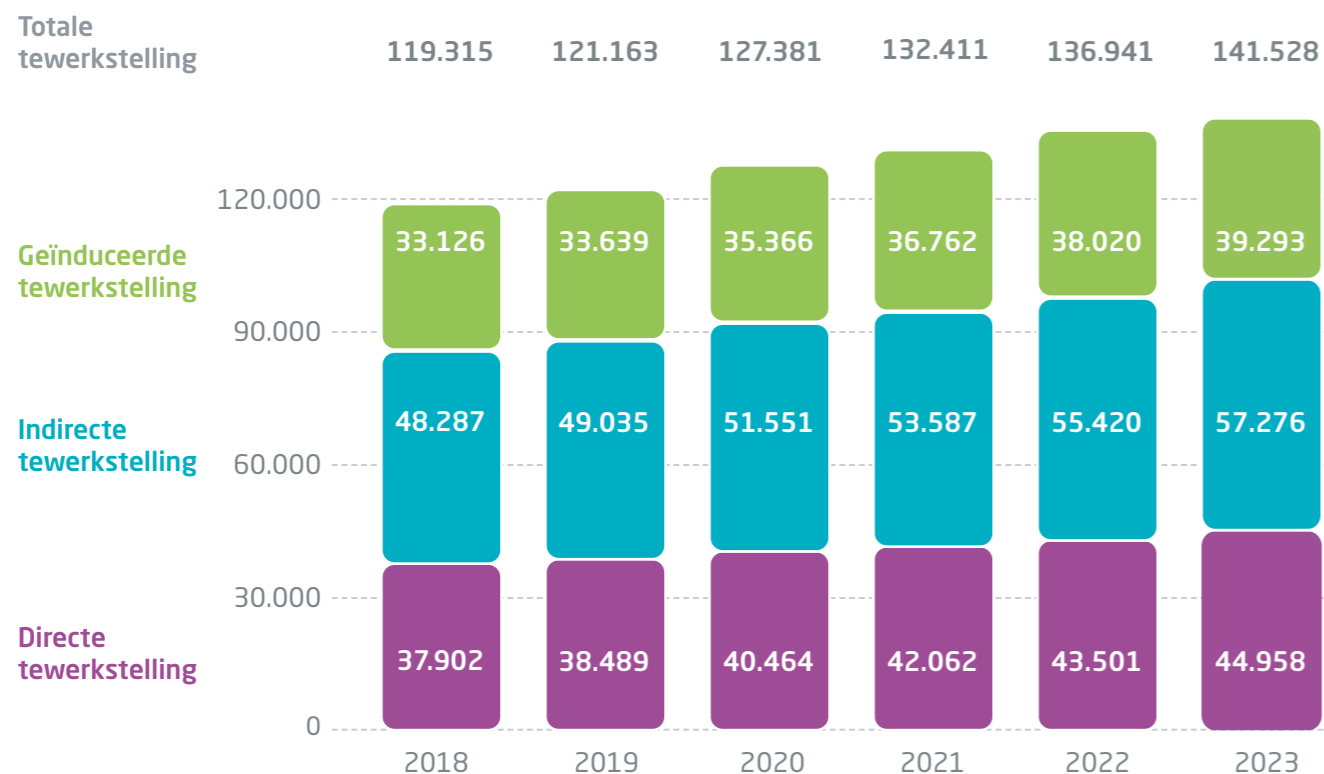
Meer dan een verdubbeling van de tewerkstelling in de sector op **25 jaar tijd**

Leider binnen de verwerkende industrie

Jaar na jaar groeit het aantal jobs binnen de sector. In de voorbije vijf jaar is het aantal werknemers met bijna 19 % toegenomen, tot net geen 45.000 werknemers in 2023. Niet enkel de grote ondernemingen zorgen voor jobs, ook de kmo's (bedrijven met minder dan 250 werknemers) stellen heel wat mensen tewerk. De kmo's zijn samen goed voor ongeveer een vierde van alle jobs in de sector.

In de totale verwerkende industrie groeide het aantal jobs in de voorbije vijf jaar slechts met 1,7 %. De biofarmaceutische sector scoort op dit vlak dus opmerkelijk goed. In de drie belangrijkste sectoren binnen de verwerkende industrie, met name de voedings-, metaal- en chemische industrie, ligt de groei een stuk lager dan in de biofarmaceutische sector. Bovendien werd de helft van de sectoren van de verwerkende industrie de voorbije vijf jaar zelfs geconfronteerd met een daling van de tewerkstelling. Het aandeel van de biofarmaceutische industrie in de totale werkgelegenheid binnen de verwerkende industrie blijft dan ook jaar na jaar toenemen en bereikte in 2023 een aandeel van 9,3 %.

Evolutie van de directe, indirecte, en geïnduceerde tewerkstelling in de Belgische biofarmaceutische sector¹⁰

Groeiende impact op de Belgische tewerkstelling

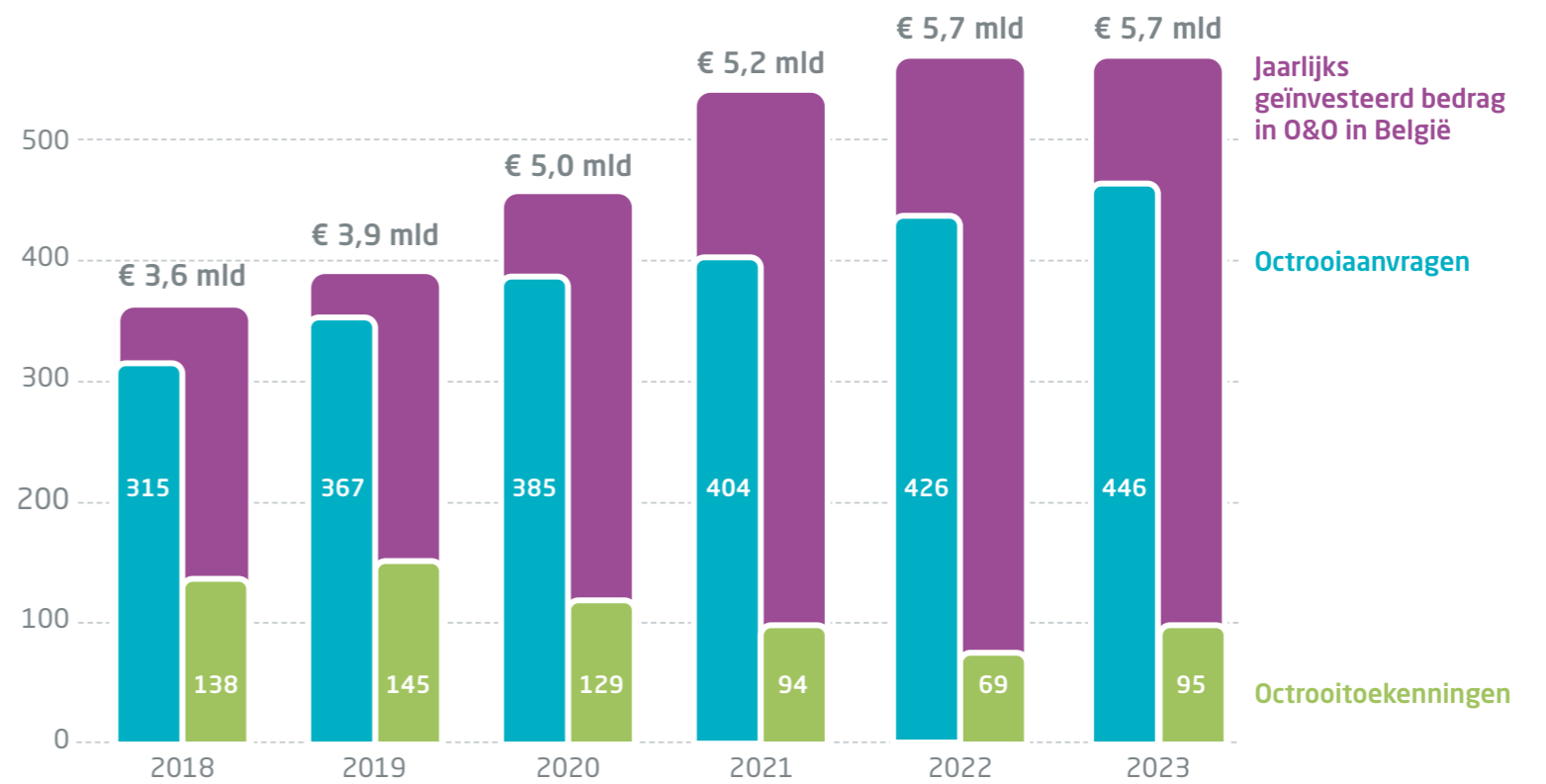
Het groeicijfer van de biofarmaceutische sector is niet alleen uniek binnen de verwerkende industrie. Dankzij zijn sterke prestatie wint de sector ook jaar na jaar aan belang in zowel de private sector als de hele Belgische economie. Het groeitempo van de biofarmaceutische sector in de voorbije vijf jaar ligt meer dan drie keer hoger dan dat van de private sector en de bredere Belgische economie.

Om een volledig beeld van de impact te krijgen, moeten we ook de positieve effecten op de werkgelegenheid in andere sectoren bekijken, zoals transport en logistiek. Deze indirecte tewerkstelling is goed voor nog eens 57.276 jobs. Kijken we naar de jobs die voortvloeien uit de uitgaven van al die werknemers (zowel directe als indirecte tewerkstelling), dan draagt de biofarmaceutische sector bij aan nog eens 39.293 jobs.

Voor elke arbeidsplaats in de Belgische biofarmaceutische sector worden dus twee andere arbeidsplaatsen gecreëerd. Al met al zorgt de sector zo voor bijna 142.000 jobs in België.

Evolutie aangevraagde/toegekende octrooien en O&O-investeringen

Onderzoek en ontwikkeling in ons DNA

We hebben geen natuurlijke rijkdommen in ons land, maar kennis des te meer. Onderzoek en ontwikkeling (O&O) zitten niet alleen in het DNA van België, maar maken ook de kern uit van de biofarmaceutische industrie. De sector staat elk jaar opnieuw garant voor heel wat belangrijke innovaties. De meerwaarde daarvan is meteen ook héél zichtbaar, want dankzij deze innovaties leven we langer en gezonder.

Wist je dat?

DE BIOFARMACEUTISCHE SECTOR IS DE BELANGRIJKSTE SECTOR OP VLAK VAN INVESTERINGEN IN O&O DOOR DE BEDRIJFSSECTOR.

De bijdrage van de sector is cruciaal voor België om te voldoen aan de zogenaamde Lissabon-norm, waarbij de Europese overheden en bedrijven samen jaarlijks 3 % van hun BBP aan O&O moeten besteden.

Elke dag ruim 15 miljoen euro investeringen in O&O door de innovatieve biofarmaceutische sector¹¹

446 octrooiaanvragen of meer dan 1 octrooiaanvraag per dag⁵

Vijfmaal meer investeringen in O&O op 25 jaar tijd¹²

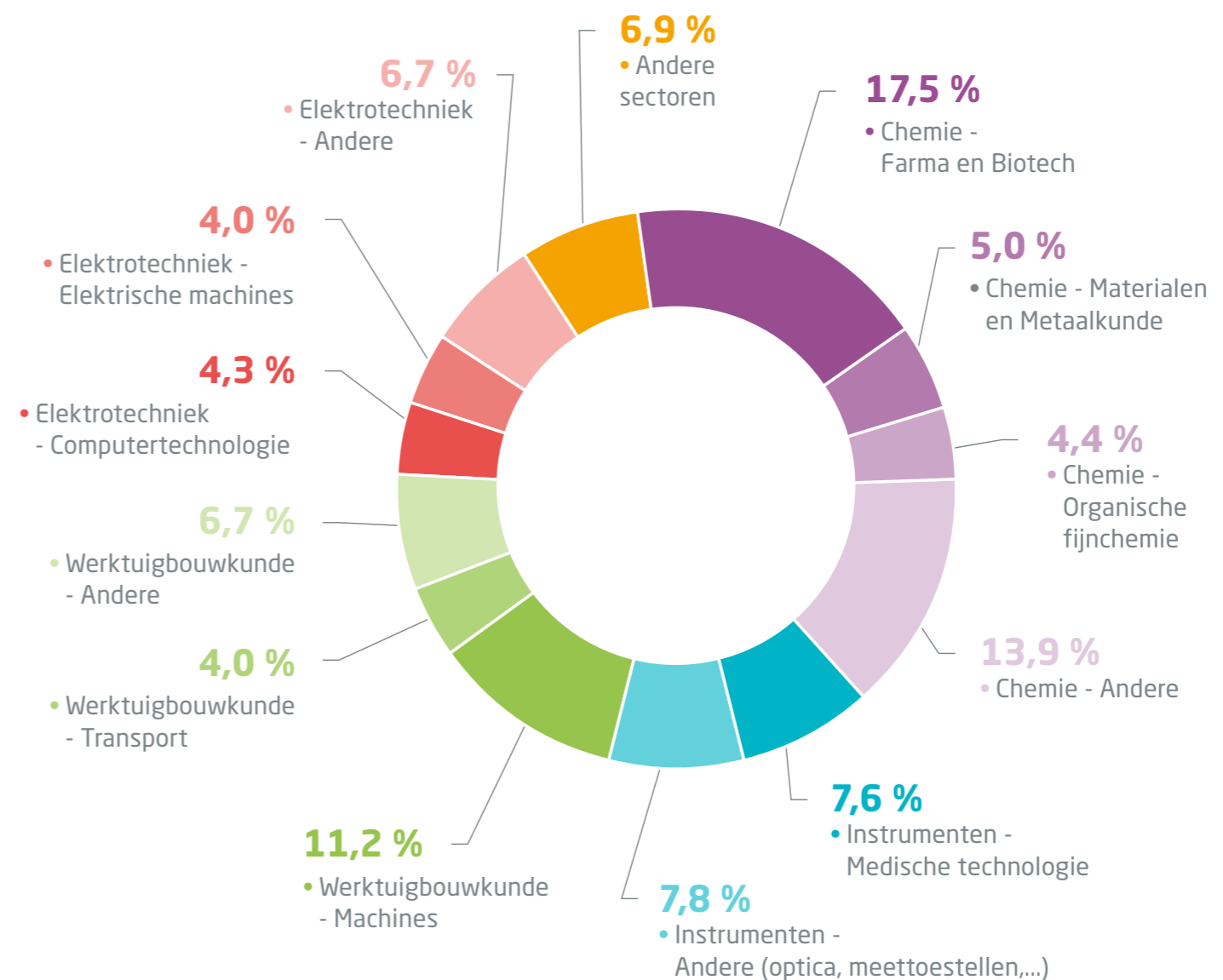
Zonder octrooien geen innovatie

In 2023 diende de Belgische biofarmaceutische industrie 446 octrooi-aanvragen in, of ruim meer dan één per dag. Hiermee is de sector onbetwistbaar de koploper; geen enkele andere sector komt nog maar in de buurt van deze prestatie. Deze aanvragen zijn cruciaal: de bescherming die octrooien bieden is een absolute voorwaarde om te kunnen blijven investeren in de heel dure en langlopende onderzoeksprogramma's.

Jaar na jaar neemt het aantal octrooiaanvragen toe, een gevolg van de voortdurende innovatie van de biofarmaceutische sector. In vijf jaar tijd steeg het aantal octrooiaanvragen met ongeveer 40 %. Deze groei lag bijna vijf keer hoger dan de groei in alle technologiedomeinen samen. Zo was de sector in 2023 goed voor bijna 18 % van alle octrooiaanvragen in België. Dat aandeel stijgt elk jaar opnieuw. De biofarmaceutische sector vergroot daarmee zijn absolute voorsprong in innovatie in België.

Deze indrukwekkende bedragen laten zien dat innovaties niet vanzelfsprekend zijn. De ontwikkeling van nieuwe, innovatieve, geneesmiddelen vraagt bijzonder veel tijd en middelen. De biofarmaceutische sector is dan ook de meest O&O-intensieve bedrijfstak, met een O&O-intensiteit van 42,4 %. De O&O-intensiteit geeft aan hoeveel van de toegevoegde waarde opnieuw in onderzoek en ontwikkeling wordt geïnvesteerd. Bovendien scoort de sector niet alleen in België goed. Ook in Europa weegt de Belgische biofarmaceutische sector steeds sterker door op het vlak van O&O¹³.

Aandeel octrooiaanvragen per technologiedomein in het totaal aantal Belgische octrooiaanvragen

Essentiële draaischijf voor de internationale verdeling van geneesmiddelen

Tijdens de COVID-19-pandemie in 2021 en 2022 speelde de Belgische biofarmaceutische sector een cruciale rol bij het ter beschikking stellen van vaccins. De ongekennde omvang van die inspanning zie je ook duidelijk in de exportcijfers: in 2022 bedroeg de export van geneesmiddelen en vaccins bijna 100 miljard euro¹⁴. Hiermee bevestigde België zijn unieke positie als internationale hub voor geneesmiddelen.

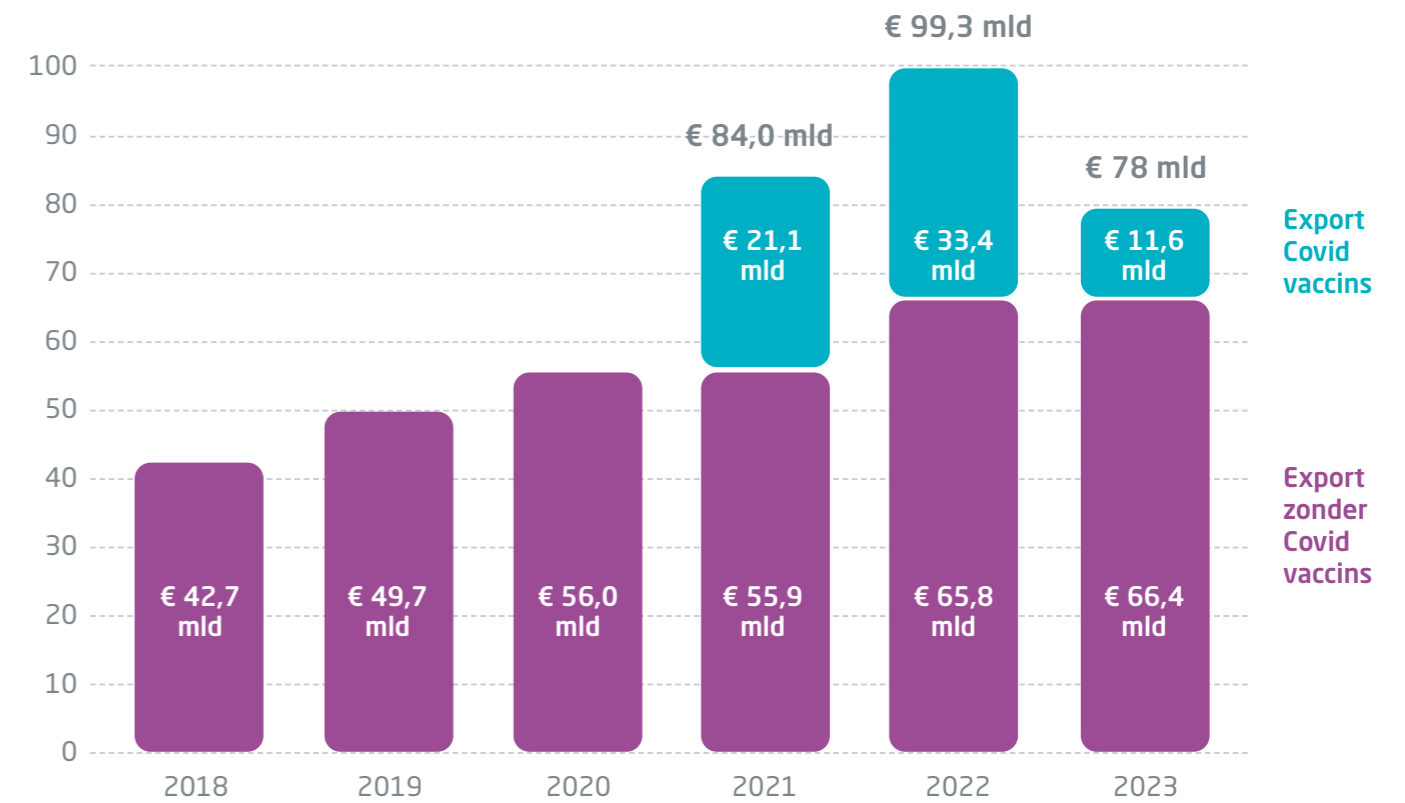
In 2023 viel de export van COVID-19-vaccins sterk terug door het einde van de pandemie. Daardoor daalde de totale export van de sector met ongeveer 20 %, tot 78,0 miljard euro. Over een periode van vijf jaar blijft de export evenwel nog steeds toenemen met meer dan 80 %. Kijken we naar de cijfers zonder de COVID-19-vaccins, dan blijft de export in de sector groeien met meer dan 55 % in de voorbije vijf jaar.

Met een aandeel van 14,8 % in de totale export blijft de biofarmaceutische sector de exportkampioen van België. De export groeide in de voorbije vijf jaar duidelijk sneller dan deze van de andere sectoren in de top 5. De biofarmaceutische sector neemt zo steeds meer voorsprong en wint aan belang binnen de exportgerichte Belgische economie.

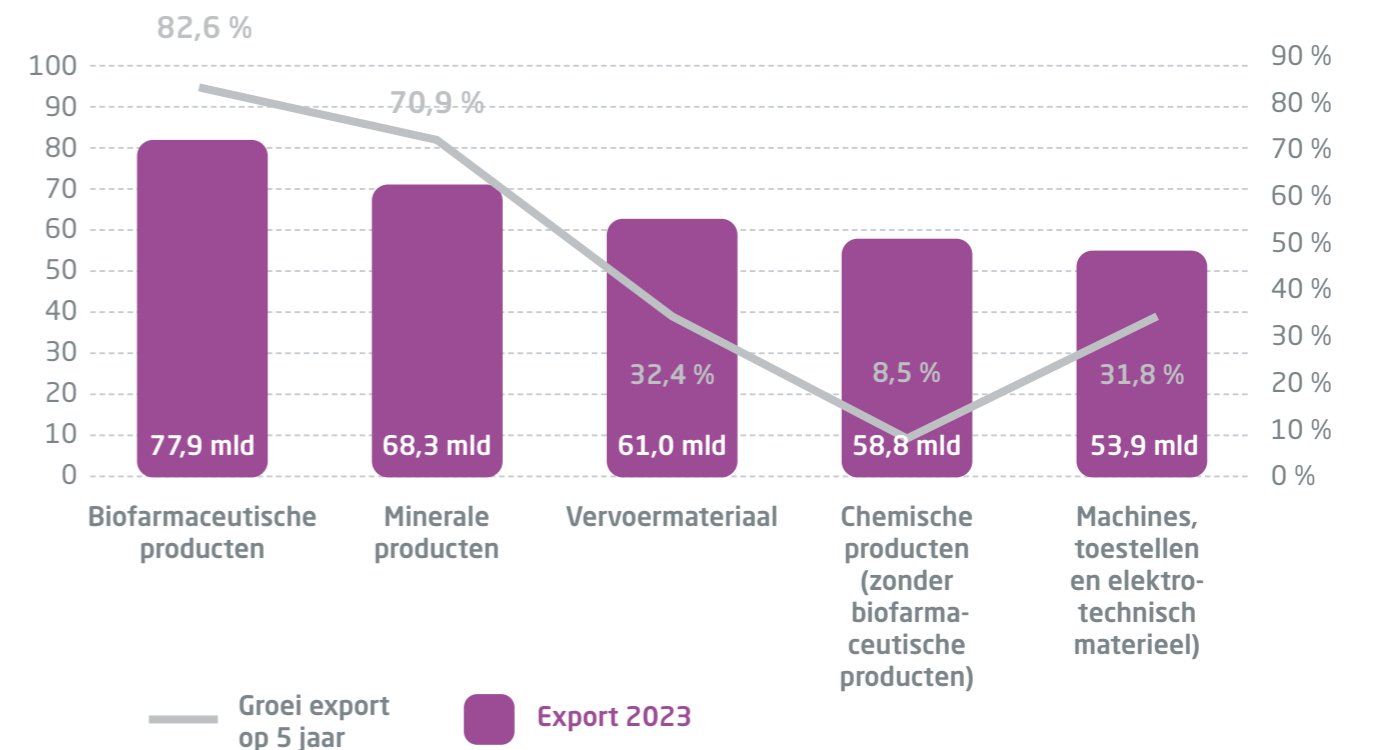
Onmiskenbaar aandeel in de positieve handelsbalans van België

Elke dag wordt er vanuit België voor ruim 213 miljoen euro aan biofarmaceutische producten uitgevoerd. Dit resulteerde in 2023 in een handelsbalansoverschot van 9,2 miljard euro. De totale Belgische handelsbalans vertoont een overschot van 16,3 miljard euro. De biofarmaceutische sector is dus goed voor 56 % van het Belgische handelsoverschot, veruit het grootste aandeel van alle sectoren.

Evolutie van de totale export van de Belgische biofarmaceutische sector

Top 5 van de Belgische exportsectoren

Export in en ver buiten Europa

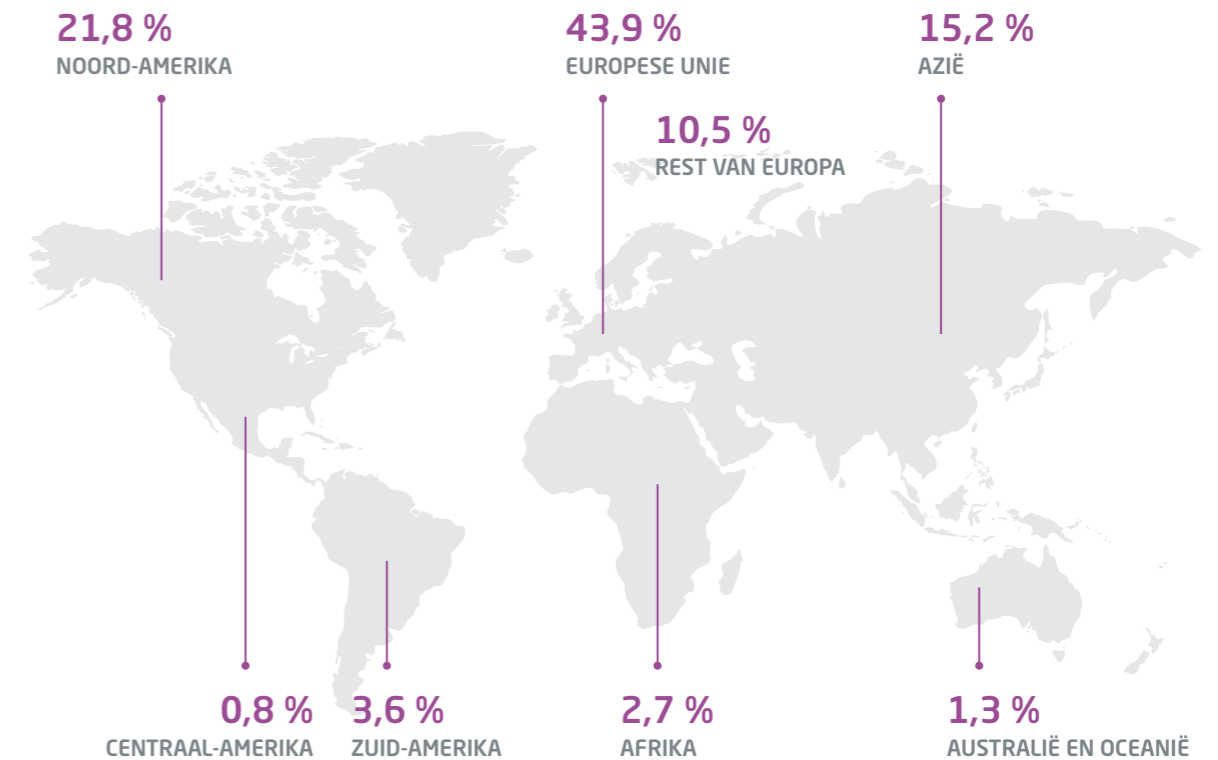
Meer dan de helft van wat de biofarmaceutische sector uitvoert, verlaat de Europese Unie. In de totale Belgische export vertegenwoordigt dit 14,8 %. De Verenigde Staten is met voorsprong de belangrijkste handelspartner, goed voor bijna 20 % van de Belgische biofarmaceutische export. Daarna komen Duitsland en Italië, met respectievelijk 11,9 % en 7,7 %.

Wist je dat?

WE ZOUDEN BELGIË BETER HET LAND VAN DE BIOFARMA NOEMEN IN PLAATS VAN HET LAND VAN BIER EN CHOCOLADE.

België mag dan al bekend staan als het land van bier en chocolade, maar de export van biofarmaceutische producten lag in 2023 ruim 14 maal hoger.

Export in en ver buiten Europa

TOP 5 EU 2023

Duitsland	11,9 %
Italië	7,7 %
Nederland	6,9 %
Frankrijk	5,2 %
Spanje	3,0 %

TOP 5 NON EU 2023

VS	19,8 %
VK	5,7 %
Japan	3,5 %
China	3,3 %
Brazilië	2,6 %

Elke dag
213 miljoen euro
export door
de sector

Meer dan **50 %**
van de export
gaat **over de**
EU-grenzen heen

14,8 % van de
totale **Belgische export**
betreft **biofarmaceutische**
producten

Quasi vertienvoudiging
op 25 jaar tijd
van de export van
biofarmaceutische producten¹²

Het belang van de biofarmaceutische sector

Op het gebied van jobs, innovatie en export neemt de biofarmaceutische sector een topospositie in de Belgische economie in. Maar de sector levert ook een heel belangrijke bijdrage aan de productie, toegevoegde waarde en investeringen in België. En ook deze bijdrage blijft jaar na jaar toenemen.

Productie

In 2023 daalde de industriële productie voor de totale Belgische verwerkende industrie. Dit gold ook voor de biofarmaceutische sector, vooral door de sterke afname van de productie van de COVID-19-vaccins. Kijken we iets verder terug, dan zien we evenwel dat de productie van de biofarmaceutische sector in de voorbije vijf jaar meer dan verdubbelde¹⁵. In geen enkele andere industriële sector is de groei zo indrukwekkend.

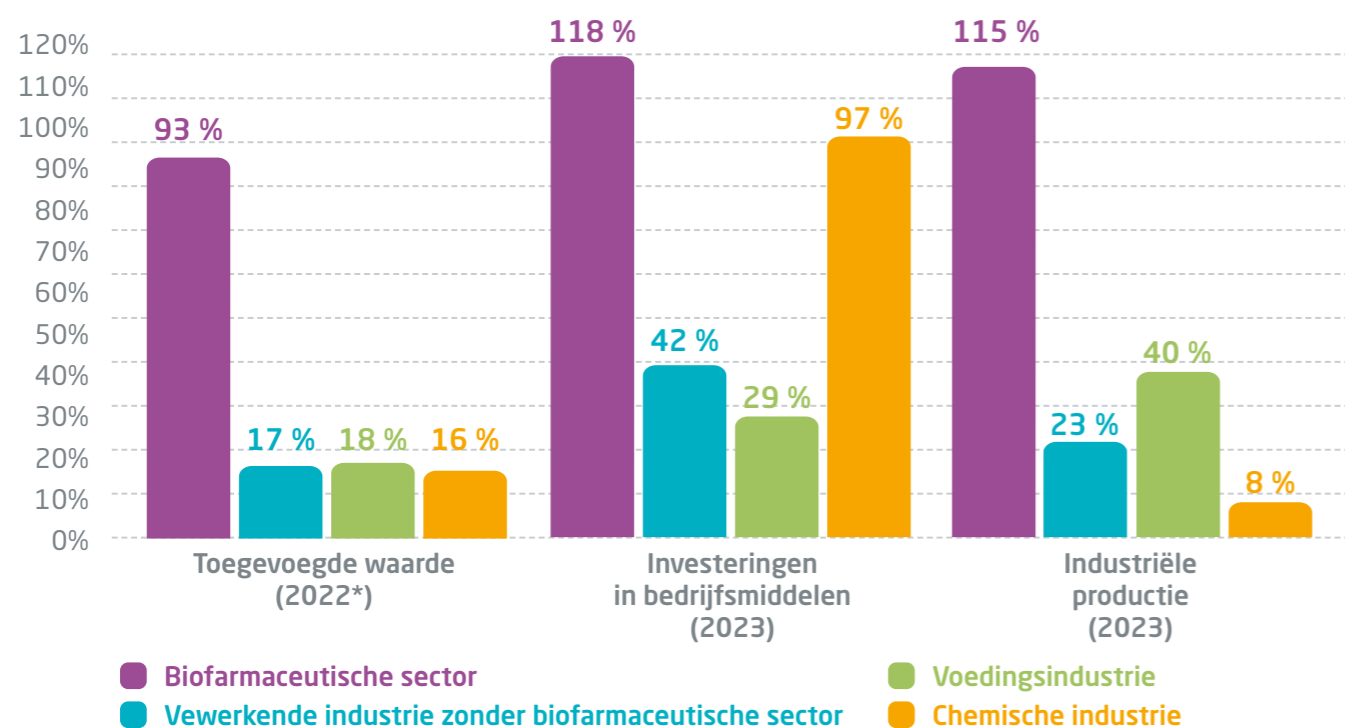
Wist je dat?

DE BELGISCHE BIOFARMACEUTISCHE SECTOR BLIJFT JAAR NA JAAR GROEI OPTEKENEN.

De biofarmaceutische sector is zowat de enige sector in België die duurzaam blijft groeien zowel op het vlak van toegevoegde waarde en tewerkstelling als van productiviteit.

Evolutie van de toegevoegde waarde, investeringen en productie op 5 jaar

* De cijfers over de toegevoegde waarde zijn nog niet beschikbaar voor 2023

Toegevoegde waarde

Ook op het gebied van toegevoegde waarde presteert de biofarmaceutische sector buitengewoon goed. In slechts vijf jaar tijd is de toegevoegde waarde verdubbeld⁷. Hierdoor is de biofarmaceutische sector sinds 2019 de belangrijkste sector wat toegevoegde waarde betreft. Geen enkele andere sector kan hogere groeicijfers voorleggen. In 2022 was de biofarmaceutische sector verantwoordelijk voor bijna een vijfde van de totale toegevoegde waarde die de verwerkende industrie in ons land genereert. In de afgelopen 25 jaar is de toegevoegde waarde van de biofarmaceutische sector verviervoudigd¹².

Investerings in bedrijfsmiddelen

De indrukwekkende prestaties van de sector zijn mee te danken aan de enorme inspanningen op het gebied van O&O en de voortdurende investeringen in bedrijfsmiddelen. Het gaat om investeringen in terreinen, gebouwen, installaties, machines en uitrusting om bijvoorbeeld de productiecapaciteit uit te breiden of om productie-installaties milieuvriendelijker te maken. Over een periode van vijf jaar zijn de investeringen in bedrijfsmiddelen meer dan verdubbeld¹⁶. Hiermee was de sector in 2023 goed voor bijna 10 % van de investeringen in de verwerkende industrie. Geen enkele andere sector kan een dergelijke groei voorleggen.

Bronnen en voetnoten

- 1 RSZ - pharma.be
- 2 pharma.be, enquête onder leden
- 3 Bureau Van Dijk, Bel-First - pharma.be
- 4 pharma.be, enquête onder leden
- 5 European Patent Office, European patent applications 2011-2023 per field of technology
De cijfers hebben betrekking op de farmaceutische en biotechnologische domeinen.
- 6 NBB, Buitenlandse handel, Communautair concept
- 7 NBB, Toegevoegde waarde (tegen basisprijzen)
- 8 Statbel-enquête naar arbeidskrachten, 2023
- 9 RSZ, Arbeidsmarktanalyse: gedetailleerde kwartaalgegevens
- 10 PwC, The economic and societal footprint of the pharmaceutical industry in Europe, juni 2019
- 11 pharma.be, enquête onder leden
- 12 Dit cijfer is gecorrigeerd voor inflatie
- 13 Nationale Raad voor de Productiviteit, Jaarverslag 2021
- 14 NBB, Buitenlandse handel, Communautair concept
- 15 Statbel, Industriële productie-index, werkdagezuiverde index
- 16 Statbel, Omzet en investeringen volgens de btw-aangiften

pharma.be
ALGEMENE VERENIGING VAN DE GENEESMIDDELENINDUSTRIE